

Бекітемін:
«Әсем» бебекжай
балабақша менгерушісі

Ә.Т.Дөнен

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша)	«Әсем» бебекжай балабақшасы				
Топ/сынып	Мектепалды топ				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	«Қыран» топ Бала саны 25				
Балалардың жасы	5 жасар балалар				
Педагогтің аты-жөні	Тогызбаева Жаксыгул Арапбаева Гүлнұр				
Жоспардың күрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	19.06. - 23.06.2023ж.				
Апта күндері	<i>Дүйсенбі</i>	<i>Сейсенбі</i>	<i>Сарсенбі</i>	<i>Бейсенбі</i>	<i>Жұма</i>
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дene қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл құймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)				

Ата-аналармен әңгімелесу, кенес беру	«Дәрумендердің бала өміріндегі маңызы» тақырыбында кенес беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қымылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Еңбек: аланды тазалау ұжымдық жұмысы. Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге, ұжымдық еңбектің құндылығын көрсете білуге. "Көп еңбегі көнілді" екенін түсіндіру. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін сонына дейін атқаруға машиқтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу. (еңбек іс-әрекеті)	Еңбек: гүлзарларды суару. Мақсат-міндеттер: ересектерге барлық мүмкін көмек көрсету; өсімдіктерге қамқорлық жасауға үйрету. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін сонына дейін атқаруға машиқтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу. (еңбек іс-әрекеті)	Еңбек: жолды, ауланы сипыру. Мақсат-міндеттер: тапсырмаларды орындауға деген ұмтылысты тәрбиелеу, он нәтижеге кол жеткізуге бейімдеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін сонына дейін атқаруға машиқтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу. (еңбек іс-әрекеті)	Еңбек: ағаштарды суару. Мақсат-міндеттер: ағаштардың өсуіне қажетті жағдайлар туралы білімдерін бекіту, ағаштың айналасындағы саңылаудың себебін түсінуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін сонына дейін атқаруға машиқтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу. (еңбек іс-әрекеті)	Еңбек: құргақ шөпті, бұталардың жаңындағы қоқыстарды тазалау. Мақсат-міндеттер: шөп - арамшөптер мен сәндік гүлдерді ажыраты білуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін сонына дейін атқаруға машиқтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу. (еңбек іс-әрекеті)
	"Құстардың ұшы" қымыл-қозғалыс	"Заттарды пазл ішіне орналастыру"	"Қараторғай үялары" қымыл-	"Бір, екі, үш, ағашқа жүгір"	"Ұя басқан тауық пен балапандар"

оыйны. Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау қабілетін дамыту. (дене шынықтыру)	үстел үсті оыйны. Мақсат-міндеттер: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. (танымдық іс-әрекет)	қозғалыс оыйны. Мақсат-міндеттер: балаларды епті, мұқият болуга тәрбиелеу. Аланда дәңгелек шенберлер сызылады: ойнаушылардың санынан кем болады. Бұл – торғай ұялары.	қимыл-қозғалыс оыйны. Мақсат-міндеттер: ағаштарды діңінен, жапырақтарынан тану. (дене шынықтыру)	қимыл-қозғалыс оыйны. Мақсат-міндеттер: балаларды епті, мұқият болуга тәрбиелеу. Балалар балапандарды, ал тәрбиесі ұя басқан тауықты бейнелейді. Бөлменің немесе алаңның бір жағында қоршалған орын. Бұл – үй (жалаушалар тізбектеле жіп 40- 50 см биіктікегі ағаштардың немесе бағандарының арасымен тартылады). Үйде балапандарымен ұя басқан тауық орналасқан. Еркін ойын: "Керісінше айт!" Ойын барысы. Балалар шенбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: "Көлшік – кішкентай, ал өзен- ... (ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел- улкен, ал орындық - кішкентай". Көркем сөз Қызыл, жасыл гүл ектік, Баптап құтіп
Устел үсті оыйны:"Лото". Мақсат-міндеттер: балалардың зейіндерін, логикалық ойлау қабілетін, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан- жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар.	"Шымшық торғайлардың балапандары мен мысық" қимыл- қозғалыс оыйны. Мақсат-міндеттер: балаларды белгі бойынша белгілі кеңістікте жүгіруге дағдыландыру; шапшандыққа тәрбиелеу. Балалар, "торғайлар" ролін сомдайды, санамақ арқылы "мысықты" таңдайды. "Торғайлар" алаңның	Барлық балалар – қараторғай. Олар аланда емін-еркін жүгіріп – ұшып жүреді. «Үйге қайтындар» деген сигнал бойынша барлығы ұяларға жүгіреді. Ал балалардың ішінен біреуі ұясыз қалады. Осылайша ойын бірнеше рет қайталанады. Тәрбиеші ойынның аяқ кезінде (балалар	Еркін ойын: "Керісінше айт!" Ойын барысы. Балалар шенбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: "Көлшік – кішкентай, ал өзен- ... (ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел- улкен, ал орындық - кішкентай". Көркем сөз Қызыл, жасыл гүл ектік, Баптап құтіп	Тауық балапандарына тамак (жем) іздеп кетеді. Біраз уақыттан кейін

	(тәнімдық іс-әрекет)	бір шетінде, орындыққа шығып отырады. "Мысық" екінші жақта үйіктеган болып отырады.	әлі жүгіріп журген кезде) тағы бір дөңгелек сзып қояды. Балалар қайтып оралған кезде, берінің де ұясы бар болып шығады.	түрленттік. Қалмасын деп қуарып, Апта сайын сугардық. Гүлдендеріп бөлмені, Бөлмеде гүл қаулады. (дene шынықтыру)	ол: «Ко-ко-ко-ко» деп балапандарын шақырады. Бұл сигналда естіген балапандар жіптің астынан өтіп, енесіне келеді (дene шынықтыру)	
	Еркін ойын: "Аққу-қаздар".	Мақсат-міндеттер: ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Ойынға қатысушы балалардың біреуі - қасқыр, екіншісі - құс бағушы болады. Қалған балалардың бәрі «Аққу - қаздардың» рөлін ойнайды.	Белгі бойынша "торғайлар" алаңға жүгіріп шығып, (қанаттарын жайып) жүгіріп жүреді. Мысық тез "ояна қалады", "мияу-мияу" деп, керіліп алады да шымшық торғайдың балапандарын қуа жөнеледі. Олар үйдің төбесіне немесе үяларына, өз орындарына бару керек. Ұстаған шымшық торғайлар балапандарын мысық өз үйіне әкетеді.	Көркем сөз Тоқылдақтар тоқылдан Ешбір тыным көрмейді Ағашты қанша тессе де, Жұмысы бір өнбейді. (дene шынықтыру)	"Соқыр теке" қазак ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-тендікті сақтай жүріп, үlestіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; үйімшылдыққа Тәрбиеші күннің немесе тәуліктің әр	Еркін ойын: "Қай бағытқа жүрсөң, сонда іздегенінді табасың". Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлауға машиқтандыру. Педагог балалар билетін ойыншықтарды әр жерге тығып тастайды. Тәрбиеші айтады: Егер... Оңға бұрылсаң – қуыршақты табасын; солға бұрылсып, барсаң – қоян
			Еркін ойын: "Қателеспе".	Мақсат-міндеттер: жылдамдықты дамыту; ойлау білімдерін бекіту. Ойынның барысы. Тәрбиеші күннің немесе тәуліктің әр		

<p>белгіленеді. Сол жақта қасқыр жасырынады.</p> <p>Ойын басталғанда құс бағушы ақку-қаздарды далаға шығарып жібереді.</p> <p>Ақку-қаздар сызықтан асып, алаңның ортасында шашылып жүреді.</p> <p>Қасқыр әзірше қозғалмай отырады.</p> <p>Біраз уақыттан кейін құс бағушы қаздарды шакырады.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Қаздар, қаздар, қаңқылда! - Қулар, қулар, саңқылда! - Тойдыңдар мадалада? - Иә, иә, иә, - Ендеше үйге қайтындар. - Жоқ, жоқ! - Неге? 	<p>Еркін ойын: "Орныңды тап".</p> <p>Мақсат-міндеттер:</p> <ul style="list-style-type: none"> жүгіруге жаттықтыру, төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. <p>Көркем сөз</p> <p>Шыр-шыр еткен торғайды,</p> <p>Қорғамасаң, болмайды.</p> <p>Кіп-кішкене торғайлар</p> <p>Ағаштарды қорғайды.</p> <p>Таспен атып торғайды</p> <p>Ұя бұзған оңбайды.</p> <p>Құс өкпелеп кетеді,</p> <p>Бақшамызға қонбайды.</p> <p>(дене шынықтыру)</p>	<p>түрлі әрекеттерін атайды. Балалар бір сөзben жауап беруі керек: «Таңғы ас ішеміз», "Жуынамыз", т.б...</p> <p>(дене шынықтыру)</p>	<p>Ойыншылар шенбер құрып тұрады.</p> <p>"Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындейді.</p> <p>Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін байлад, бір орында айналуды сұрайды.</p> <p>Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені" қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді.</p> <p>"Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атаяу.</p> <p>Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шенберді сызып қояды.</p> <p>(дене шынықтыру)</p>	<p>ойыншығын табасын; алға жүрсең – тышқан ойыншығын табасың. Қай бағытқа бұрылғың келеді? Қайда барасың? Бала өз қалауынша бағытын таңдайды және нені іздейтінін айтады. Ойыншықты тапқан соң, қай бағытқа барғанын және қай жерден тапқанын әңгімелейді.</p> <p>Көркем сөз</p> <p>Келіп көктем құстары,</p> <p>Бау - бақшада ән салды.</p> <p>Оларды жас достары,</p> <p>Ұя жасап қарсы алды.</p> <p>(дене шынықтыру)</p>
---	---	--	---	--

	<p>- Қыр астында қасқыр бар. Осы соңғы сез айтылғанда ғана қасқыр қаздарды куалауға ұмтылады. Ал аққу-қаздар үйге, сзызыпен белгілеген жерге қашады. Қасқыр оларды ұстауға тырысады. Ұсталғандар оыйннан шығып қалады. (қарым-қатынас іс- әрекеті, дене шынықтыру)</p>		<p>Ойыншылар сол шեңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен бала, оыйннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, оыйнды жалғастырады. (дene шынықтыру)</p>	
Таңертенгі жаттығу	<p>Бойынды сергек тік ұста, Емін – еркін тыныста. Демінді ішке тез алда, Сол қолынды соз алға. Қол ұшына қара да, Үшбүрыш сыз ауада. Оң қол да бос тұрмасын, Шеңбер жасап зырласын. Сапқа тізілу; онға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алушы қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу.</p>			

	<p>Жалпы дамыту жаттығулары кешені.</p> <p>1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дene тік, қол төменде.</p> <p>1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады.</p> <p>1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады).</p> <p>2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дene тік, қол көкірек түсінда.</p> <p>2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады.</p> <p>2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады).</p> <p>3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дene бос, қол төменде.</p> <p>3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады.</p> <p>3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады).</p> <p>4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дene бос, қол көкірек түсінда.</p> <p>4.1. Қолдарын жандарына созады.</p> <p>4.2. Бастапқы қалып (жаттығу 6 рет қайталанады).</p> <p>5. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дene бос, қол төменде.</p> <p>5.1. қолдарын жандарында ұстап, бір орында тұрып, пингвин сияқты айналу.</p> <p>5.2. Бастапқы қалып (жаттығу 5 рет қайталанады).</p> <p>(дene шынықтыру)</p>				
Таңғы ас	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: қолды дұрыс жуу қабілетін бекіту: сабынды жақсылап көпіртіп жуу; сұлгімен құрғатып сұрту; балалардың денсаулығын	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: жеке гигиена ережелері туралы білімдерін бекіту, балалардың мәдени- гигиеналық дағдыларды жүйелі турде жүзеге асыруға	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: үстелге дұрыс отыру, ұқыпты тамақтану, тамақты қасықпен ғана қабылдау, майлышты қолдану қабілеттерін бекіту; тамақтану	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: өз бетінше және ұқыпты тамақтануға, дұрыс қалыпты сақтай отырып, үстел басында тыныш отыруға тәрбиелеу; балаларды үстел	Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: балаларды қолын жуар алдында жендерін түріп, бетін су шашпай жууга дағыландыру; әжететханадан кейін және қажет болғанда

	ныгайту, қолдарын дұрыс жууға үйрету, серуендеуден, дәретханадан кейін, тамақтанар алдында қолды мұқият жуудың маңыздылығын айтып беру. Көркем сөз Нан – ардақты адаптациясы, Кәрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпандар, Жерде жатса баспандар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастандар Ө.Тұрманжанов (мәдени-	деген қызығушылығын сақтау, тазалық әдеттерін қалыптастыру, жеке бас гигиенасына деген он көзқарасты тәрбиелеу. Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғакты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Тұлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)	мәдениетін жетілдіру. Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Қойға қарай жүгірсек, Қой ішінде көк ісек, Жақсы бала малсақ, Жаман бала үй күшік. Нәйім-нәйім бауырсақ, Бауырсақты қуырсақ. Жақсы бала малсақ, Жаман бала ауылсақ. (мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)	басында өзін дұрыс ұстауға, мұқият тамақтануға, басқа балаларға кедергі келтірмеуге үйрету. Көркем сөз Нәйім-нәйім, бауырсақ, Ағын суға шомылсақ. Жақсы бала аппақ, Жаман бала сатпақ. (мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)	қолды жуу мүмкіндігін күшету. Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жіе жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын түрған мезгілде. (мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)
--	---	---	---	--	--

	гигиеналық дағдылар, көркем сөз)	сөз)			
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	<p>"Стоп-кадр" пантомима жаттығуы.</p> <p>Мақсат-міндеттер: балаларға жан-жануар, құстың қимылын көрсетуді және "стоп-кадр" белгісі бойынша қимылдан жатқан сол кейпінде қозгалмай, "қатып қалу" қалпын көрсете білуге дағыландыру; вестибуляр аппаратын, зейінін, ой-қиялын дамыту.</p> <p>- Балалар, қазір сендер әуенді тыңдал, жан-жануарды, құсты немесе жәндіктің қимылдарына еліктеісіндер. Мен</p>	<p>"Теңіз толқиды" аз қимылды ойыны. Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің белгісі бойынша орындау, шығармашылық, зейінділік, ұстамдылық таныту.</p> <p>Белгі бойынша екі аяқпен секіру; ептілікке, зейінділікке тәрбиелеу, қозгалыс координациясын дамыту.</p> <p>(дene шынықтыру)</p>	<p>"Ал егер?" ойын-жаттығуы. Мақсат-міндеттер: балалардың логикалық ойлауын, көру зейінділігін дамыту.</p> <p>Балаларға суретте көрсетілген немесе сөзбен баяндалған оқиғаның ары қарай қалай жалғасатынын болжауға мүмкіндік беріледі. Балалар өздерінің ой-пікірлерімен бөліседі.</p>	<p>"Не өзгерді?" дамытушылық ойыны. Мақсат-міндеттер: саналы логиканы, есте сақтауды, зейінді жетілдіру.</p> <p>Педагог бірнеше заттарды (оныншықтарды, заттық суреттерді) балалардың көз алдына белгілі тәртіpte орналастырады.</p> <p>Бірнеше секунд өткеннен кейін, балалар көздерін жұмып, педагог бірекі (не одан да көп) заттың орнын алмастырады. Көзін ашқан, заттарға қайта қараған балалар</p>	<p>"Құстар қалай үн қатады?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: құстардың шығаратын дыбыстарын сөзбен жеткізуге дағыландыру; сөздік қорды байту.</p> <p>Педагог балаларға құстардың суреттерін қолға алып, қандай дыбыс шығаратынын айтуға шақырады.</p> <p>Ақку сұнқылдайды, қиқулайды. Әупілдек әупілдейді. Әтеш шақырады. Байғыз шұрылдайды.</p> <p>Безгелдек безектейді. Бозторғай шұрылдайды. Бөдене</p>

	<p>болсам, фотоаппаратты қолда ұстап тұрамын. "Стоп-кадр!" - деген белгіні естісендер, сол қалыптарынды сақтап қалуларың керек. Алдын-ала жұмыста балаларға түрлі жан- жануарды, құсты, жәндіктерді көрсетуге болады. Құралдары: әуенде косу құралы, әуендер жинағы, фотоаппарат немесе смартфон.</p> <p>(қарым-қатынас іс- әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс- әрекеті)</p>		<p>ненің өзгергенін айтады. Бұл ойынды бір- біріне ұқсас, бірақ бірнеше айырмашылығы бар суреттер жұбын қолдану мүмкін.</p>	<p>бытпылдықтайды Бұлбұл сайрайды. Бүркіт шаңқылдайды. Көгершін уілдейді. Көкек көкектеді. Күркетауық күркілдейді. Қаз қаңқылдайды. Қарға қарқылдайды. Қарлығаш шықылыштайтыды. Құр құрылдайды. Қырғауыл құрқылдайды. Саусақан шықылыштайтыды. Сұңқар саңқылдайды. Тауық қыт-қыттайтыды. Тауыс шақырады. Тоқылдақ тоқылдайды. Торғай шиқылдайды, шырылдайды. Тырна тыраулайды. Үйрек барқылдайды. Үкі уілдейді. Шағала шаңқылдайды. Шымшық</p>
--	--	--	---	--

					шикылдайды.
Білім беру үйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	<p>Дене шынықтырудан ойын-жаттығу "Сені көргеніме қуаныштымын"</p> <p>Мақсат-міндеттер: Балаларда заттарды аттап өту; қос аяқтап заттар арасымен (арақашықтығы 4 м) секіру; тізенің арасына қапшықты қысып, қос аяқтап секіру дағдыларын дамытуды жалғастыру; музыка ырғағына сәйкес түрлі қарқында қимылдар жасауға ынталандыру.</p>	<p>Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу "В. Сутеев "Уш мысық" (әңгімелеу)" Мақсат-міндеттер: Балаларды әнгімені зейін қойып тыңдауға үйретуді жалғастыру; әнгімені мазмұндай білуге үйрету; тілдерін дамыту, сөйлеу дағдыларын қалыптастыру; сөздік қорларын молайту; анық, көркем сөйлеуге тәрбиелеу.</p> <p>Музықадан ойын-жаттығу "Орман тұрғындарының әні" Мақсат-міндеттер: Музыка мен қимылдардың тұтастығын қабылдау</p>	<p>Математика негіздерінен ойын-жаттығу "Тотықұстарың туған күні" Мақсат-міндеттер: Геометриялық пішіндер туралы білімдерін бекіту. Геометриялық фигуralарды дұрыс атай білу қабілетін дамыту: шеңбер, үшбұрыш, квадрат, тіктөртбұрыш. 6 ішінде алға және артқа ретімен санау қабілетін дамыту.</p> <p>Геометриялық фигура: сопақ туралы білімдерін қалыптастыру.</p> <p>Жаттығу кезінде тәуелсіздікті дамыту.</p>	<p>Коршаган ортамен танысадан ойын-жаттығу "Орман құстары" Мақсат-міндеттер: Балалардың орман құстарының әртүрлілігі туралы түсініктерін кеңейту; ойлау, сөйлеу, дербестік, себеп-салдар байланысын күру қабілетін дамыту; құстарға үқыпты қарауға, табиғатқа деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.</p>	<p>Құрастырудан ойын-жаттығу "Қалықтаған құс" Мақсат-міндеттер: Бірнеше бөліктен тұратын құсты жасауға үйрету, контур бойымен кесу және қағазды баянмен бұктеу қабілеттерін бекіту, ұсақ моториканы дамыту, танымдық қабілеттерін белсендіру, жабайы табиғат өкілдеріне деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу.</p>

		<p>қабілетін дамыту. Балалардың өміріне музыкамен сейлесуден қуаныш сезімін енгізу; балалардың репертуар таңдауда өз бетінше шешім қабылдау қабілетін дамыту.</p>	<p>Сурет салудан ойын-жаттығу "Қалықтаған бүркіт" Мақсат-міндеттер: Суретте ұшқан құстың бейнесін бере білу, сәйкес тұстерді таңдай білу, құсты бетте әдемі орналастыра білу біліктіліктерін қалыптастыру; сурет салуда түрлі техникаларды қолдану және акварель бояуларын, балауыз мелдерін, түрлі-түсті қарындаштарды біріктіре білуді үйрету; қарапайым қарындашпен нобай жасай білу біліктіліктерін, көру қабілеттерін дамыту; өз бетінше жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыру;</p>	
--	--	---	---	--

			тиянақтылыққа, құстарға қамқор булуға тәрбиелеу.		
2- таңғы ас	Тағамның атаяны есте сақтау, тазалыққа бейімдеу. "Тәбетіміз ашылды, ас болсын!" (мәдени-гигиеналық дағдылар)				
Серуенге дайындық	Балаларға өз киімдерін тануды, атауды, өз шкафын таңбалалауыш арқылы табуды үйрету. (мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)				
Серуен	<p>Құстарды бақылау. (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: құстарды сыртқы түріне, көлеміне, түсіне, дыбысына қарай ажыратуға үйрету. Экологиялық міндет: құстар жабайы табиғаттың бөлігі екендігі туралы тусінік беру</p> <p>Көркем сөз</p> <p>Құстар, құстар келеді,</p> <p>Жерді шуга бөледі.</p>	<p>Құстарды бақылау. (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту.</p> <p>Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу.</p> <p>Әңгімелесу: - Айналаға мұқият қарандар, қандай</p>	<p>Құстарды бақылау: көкек. (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: көкектің жаздағы тіршілігі туралы білімді дамыту; іздемпаздыққа тәрбиелеу.</p> <p>Педагогтің әңгімесі - Балалар, мен сендерге ұя салмайтын, балапандарды тамақтандырмайтын құс туралы айтқым келеді. Сендер бұл</p>	<p>Құстарды бақылау. (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті) Ой толғау: "Орман құссыз, құстар ормансыз өмір сүре алмайды".</p> <p>Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту.</p> <p>Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін</p>	<p>Жыл құстарын бақылау. (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: қоныс аударатын құстар туралы білімдерін бекіту; құстарға деген қызығушылық пен сүйіспеншілікке тәрбиелеу; тірі ағзаның белгілерін ажырата білу.</p> <p>- Жазда құстарға қорек жеткілікті, олар балапандарды шығарады және</p>

	<p>Көктем келді деп бізге, Жақсы хабар береді. "Жапалақ" қымыл- қозгалыс ойыны. (дене шынықтыру)</p> <p>Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай ойнау білуге машықтандыру; ептілікке, зеректікке, жылдамдыққа тәрбиелеу.</p> <p>Алғашында "жапалақтың" (жүргізушиңің) рөлін педагог, содан соң тандалған баланың бірі сомдай алады.</p> <p>Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" болып ойнайды.</p> <p>Ойында бірінші белгі ретінде: "Таң атты! Күн шықты!"</p>	<p>құстарды көресіндер? - Қазір орман күнтізбесі бойынша ұялар айы. Неліктен ол осылай аталды? - Неліктен құстардың сайрағаны естілмейді?</p> <p>- Құстар ұя салды, енді құстарды не мазалайды? (Жұмыртқа салу, балапан шығару.)</p> <p>- Ал жұмыртқаны ұяда кім жылтыгады, қорғайды?</p> <p>- Ұядагы жұмыртқаны күзетіп, жылтытып жатқанда оны кім тамақтандырады?</p> <p>- Ұяда балапандар пайда болды, бірақ олар әлі де ұша алмайды.</p> <p>Балапандарды кім тамақтандырады? Педагог балалардың</p>	<p>құстың атын білесіз бе? Ол көек. Көкектің жүні сұр және қара жолақтары бар. Орманда алыстан көкектің дауысы естіледі. Көкектің әнін барлығы естиді, бірақ бұл құсты көру қыын: көкектер әдетте биік ағаштың басында, тығыз жасыл бұтақтарда жасырынады.</p> <p>Көек ұя салуды білмейді, сондықтан жұмыртқаларын басқа құстарға салады. Көкектер жаман ата-аналар, бірақ олар біздің ормандарымызға үлкен пайда әкеледі: бұл құстар басқа құстар тигізбейтін түкті шынжыр табандарды құртады.</p>	<p>тәрбиелеу. Балаларды тәрбиешімен және басқа балалармен әртүрлі тәжірибе алмасуға тырысуға шақыру. Әңгімелесу.</p> <p>- Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіндер? - Қазір орман күнтізбесі бойынша ұялар айы. Неліктен ол осылай аталды?</p> <p>- Неліктен халықта: орман құссыз және құстар ормансыз өмір сүре алмайды деп айтады?</p> <p>- Орман құстарға не береді? (Орман құстарға жауларынан паналауға, ұя үшін құрылыш материал, тамақ береді)</p> <p>- Орманда құстар не үшін қажет? (Құстар</p>	<p>тамақтандырады. Күзде жем мөлшері айтарлықтай азаяды. Біріншіден, жәндіктер жоғалады, өсімдіктер біртіндеп курайды, жемістер мен тұқымдардың саны азаяды.</p> <p>Көптеген құстар үйірге жиналып, содан кейін жылы аймақтарға ұшады.</p> <p>Алдымен жәндіктермен қоректенетін құстар ұшады, содан кейін жемістер мен өсімдіктердің дәндерімен қоректенетін құстар ұшады.. Бұл құстардың барлығы жыл құстары деп аталады..</p> <p>Көркем сөз Қараторғай, қараторғай,</p>
--	---	---	---	---	--

	<p>Тышқандар мен шымшықтар аланда!" - сөздері айтылады.</p> <p>Екінші белгі: "Тұн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - болып айтылады.</p> <p>Бірінші белгіде ойыншылар аланда, бр-біріне соғылмай, жүгіріп жүру керек.</p> <p>Екінші белгіде ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек.</p> <p>Егер кім қозғалса, соны "жапалақ ұстап ұясына тасиды".</p> <p>Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады.</p> <p>"Ұя басқан тауық пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойны. (дene шынықтыру)</p>	<p>назарын торғайларға аударады. Балалар торғайлардың мінез-құлқын бақылайды.</p> <p>- Міне біздің торғайлар. Торғай жұбы бірге ұя салады, содан кейін жұмыртқаларды бір-бірден инкубациялайды. Екі аптадан кейін ұяда кішкентай балапандар пайда болады. Ата-аналар кішкентайларын тاماқтандыру үшін таңертеңнен кешке дейін шыбын, маса және басқа жәндіктерді аулайды.</p> <p>Торғайлар тез өседі, ал он күннен кейін ата-аналар балапандарына торғай өмірінің барлық қыр-сырын үйрете бастайды.</p>	<p>Түкті шынжыр табандар, өсіресе жібек құрттары - орманның қауіпті жауы - олар өсімдіктердің жапырақтарын, сабактары мен бүршіктерін жейді, ал орман кеуіп кетуі мүмкін. Жаздың ортасында, шілдеде, көкектер ыстық Африкаға ұшып кетеді.</p> <p>Қоркем сөз</p> <p>Көкке бояп өнірді, Көктем келді көңілді. Бау – бақшада, орманда,</p> <p>Құстар әні көңілді. Жыл құстары келді деп,</p> <p>Балдыргандар мәз болды.</p> <p>Қос қанатты желпілдең,</p> <p>Көлге үйрек – қаз</p>	<p>зиянды жәндіктерді жояды, орманды әнмен безендіреді) - Орман құстарының қандай түрін білесіндер?</p> <p>Балаларды серуендеу кезінде құстарды бақылауға шақыру.</p> <p>Серуен аяқталғаннан кейін балалардан бақылауларымен бөлісуін сұрау.</p> <p>Құстарды дұрыс бақылаған балаларға алғыс айту.</p> <p>"Ұкі" саусақ жаттығуы. (қарым-қатынас іс-әрекеті)</p> <p>Мақсат-міндеттер: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шашаңдықты, шыдамдылықты дамыту.</p> <p>Орманда қараңғы (екі қолдың білектерін біріктіре саусақтарды жан-жаққа ашады («Орман»))</p> <p>Бәрі-бәрі ұйқыда</p>	<p>Ұша тұс биік самғай. Болса да кіп - кішкентай.</p> <p>Алады бақты қорғай. Қонағым қол басындей,</p> <p>Мінезі қорғасындей. Өзі кіп - кішкентай,</p> <p>Ол қараторғай.</p> <p>"Тауық қорасындағы тұлкі" қимыл-қозғалыс ойны.</p> <p>(дene шынықтыру)</p> <p>Мақсат-міндеттер: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шашаңдықты, шыдамдылықты дамыту.</p> <p>Алаңың бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сзыылады.</p>
--	--	---	--	--	--

	<p>Мақсат-міндеттер: балаларды епті, мұқият болуға тәрбиелеу.</p> <p>Балалар балапандарды, ал тәрбиеші ұя басқан тауықты бейнелейді.</p> <p>Бөлменің немесе алаңның бір жағында қоршалған орын. Бұл – үй (жалаушалар тізбектеле жіп 40-50 см биіктікте) ағаштардың немесе бағандарының арасымен тартылады). Үйде балапандарымен ұя басқан тауық орналасқан.</p> <p>Тауық балапандарына тамак (жем) іздел кетеді.</p> <p>Біраз уақыттан кейін ол: «Ко-ко-ко-ко» деп балапандарын шақырады. Бұл</p>	<p>Содан кейін торғай жұбында жаңа балапандар болады. Суық ауа райы басталғанға дейін оларды құстар мектебінде өсіріп, оқытады.</p> <p>Көркем сөз Құстар тойын құттықтар, Қуанамыз қолдаймыз.</p> <p>Ұя жасап құттықтап, Біз оларды қорғаймыз.</p> <p>Еңбек: құм жәшігінде құмды қосыту. (еңбек іс-әрекеті)</p> <p>Мақсат-міндеттер: тәрбиешіге көмектесуге деген ұмтылысты ынталандыру.</p> <p>"Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны.</p>	<p>қонды.</p> <p>Еңбек: көгөністерді суару. (еңбек іс-әрекеті)</p> <p>Мақсат-міндеттер: көгөністерді күтүге үйрету.</p> <p>"Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. (дene шынықтыру)</p> <p>Мақсат-міндеттер: санамақты қолданып, жүргізушіні</p> <p>Біз оларды тағайындауға, ойын шартын бұзбай ойнауға</p> <p>дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу.</p> <p>Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту.</p> <p>Ойын шарты.</p>	<p>(алақандарын беттестіре жақтарына таянып («Үйқыға кетеді»))</p> <p>Үкі ғана үйықтамапты (бас бармақ пен сұқ саусақтың ұштарын біріктіре дөңгелентіп көздеріне қояды («Үкінің көздері»))</p> <p>Маңғазданып отыр қатты (қолдарын артқа жинап, кеуделерін көтереді («Маңғаз үкі»))</p> <p>Әрі-бері отырды да (қолдарын жан-жаққа жая ұшып, басқа орынға ауысады)</p> <p>Ойын "Құстар дауысы"</p> <p>Қарға ұшар қарқылдалап, Торғай ұшар шырылдалап.</p> <p>Көгершін ұшар гүлден,</p>	<p>Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады.</p> <p>Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні сомдайтын бала санамақпен таңдалады.</p> <p>"Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады.</p> <p>"Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, журең, ұшады, жем шоқиды".</p> <p>"Тұлқі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға шабады, ұстап алуға ұмтылады". "Тауық пен балапандар</p>
--	---	--	---	--	---

	<p>сигналда естіген балапандар жіптің астынан өтіп, енесіне келеді</p> <p>Еңбек: алаңды жақсарту бойынша ұжымдық жұмыс.</p> <p>Мақсат-міндеттер: бірлесіп жұмыс істеуге үрету, топтық жұмыстың құндылығын көрсету.</p> <p>Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы.</p> <p>Мақсат-міндеттер: дene тепе-тендігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. (дene шынықтыру)</p> <p>Тура жүріп, тақтайдың (бөрененің) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дene түзу, бір</p>	<p>(дene шынықтыру)</p> <p>Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға,</p> <p>шапшаңдыққа тәрбиелеу.</p> <p>Ойыншылар еki топқа бөлініп, еki бағытқа қарап, еki қатарға тұрады.</p> <p>Бұлардың біr қатары "Қаршығалар" да, екінші</p> <p>қатарындағылар "Қарлығаштар" болады.</p> <p>Біr ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде тандайды.</p> <p>Басқарушы еki саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды.</p> <p>Алдымен "қар..." дейді де, содан соң</p>	<p>Балалардың ішінен біrін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздарды" сомдайды.</p> <p>"Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың біrі болып, ойынды жүргізу мүмкін.</p> <p>Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Аққу-қаздар! (Fa-fa-fa) - Жем жедіндер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіндер ме? (Жо-ок, жо-ок!) <p>Құсшы:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Суға ұшып келіндер! Ошаққа абайлас жетіндер! Сақ болындар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" <p>иелеріне қарай</p>	<p>Қарлығаш ұшар шық-шыттап.</p> <p>Еңбек: арамшөптерді жинау. (енбек іс-әрекеті)</p> <p>Мақсат-міндеттер: көкөністердің, гүлдердің өсуіне арамшөптердің зияны туралы білімдерін бекіту;</p> <p>енбекке санылы қарауға үрету.</p> <p>"Қарақұс пен балапандар"</p> <p>қимыл-қазғалыс ойыны. (дene шынықтыру)</p> <p>Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің нұсқау- бүйрықтарын тыңдай білуге дағылдандыру, зейінді дамыту;</p> <p>шапшаңдыққа, алғырылыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу.</p> <p>Ойыншылар</p>	<p>қораға қаша жөнеледі".</p> <p>"Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар "қора" сызығынан асып кетсе, "тұлкі" ұстай алмайды.</p> <p>Ойын "тұлқінің іні толғанша" қайталанады.</p> <p>Басқа "тұлқіні" ойнату үшін, санамақты қайта қолдану керек болады.</p> <p>"Сипаттама бойынша тап" дидактикалық ойыны. (қарым- қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті)</p> <p>Мақсат-міндеттер: қоныс аударатын құстар туралы білімдерін бекіту.</p> <p>Еңбек: гүл суару. (енбек іс-әрекеті)</p>
--	--	--	---	--	--

	<p>аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып тұру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа тұсу, екі қол екі жақта.</p> <p>Еркін ойындар.</p>	<p>қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді.</p> <p>Еркін ойын: "Құстардың ұшуы". (дene шынықтыру)</p> <p>Мақсат-міндеттер: кеңістікті бағдарлау қабілеттерін дамыту.</p> <p>Жеке жұмыс: тепе-тендікті сақтап</p>	<p>ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса, құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "ақку-қаздар", "қасқырга" көмектеседі.</p> <p>Сөйтіп, ақку-қаздар азайып біткенше, ойын жалғасады.</p> <p>"Жыланша" құмылды ойын-жаттығуы. (дene шынықтыру)</p> <p>Мақсат-міндеттер: бастаушының және бір-бірінің соңынан бағыттарды өзгертіп, тізбекті үзбей, арақашықты сақтап, жүгіре (секіре) білу қабілетін жетілдіру.</p> <p>Еркін ойын: "Бақшада". (қарым-қатынас іс-әрекеті, дene шынықтыру)</p> <p>Мақсат-міндеттер:</p>	<p>"қаралұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды. Қалғандары "балапандар" болып ойынға қатысады. Олар "тауықтың" артына тізіліп (6-8 бала болып) тұрады. Ойын алаңының бір шетінен қаралұстың "ұсы" сыйылады.</p> <p>Педагог: "Қаралұс!" деп, белгі берген кезде, "қаралұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады.</p> <p>"Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды.</p> <p>Балапандар да қаралұсқа</p>	<p>Мақсат-міндеттер: бақша гүлдеріне дұрыс күтім жасауды үйрету.</p> <p>Еркін ойын: "Құс пен мысық".</p> <p>Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шарты бойынша ойнай білуге дағдыландыру; жүгіру түрлеріне машиқтандыру.</p> <p>Балалардың дербес ойын әрекеті.</p>
--	---	--	---	---	--

		<p>сызықты басып жүгіру. (дene шынықтыру) Мақсат-міндеттер: төзімділікке, зеректікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу Еркін ойындар.</p>	<p>сөздер мен қимылдарды үйлестіруге үйрету; оыйндағы өз рөлін адал орындау қабілетін дамыту.</p>	<p>алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң оыйн жүргізушілер қайта сайланып, оыйн қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек.</p> <p>"Допты ұста" қимылды ойын-жаттығуы. (дene шынықтыру)</p> <p>Мақсат-міндеттер: допты ұсташа және оны басқа белгі бойынша жылдам лақтырып, ұстап ала бере білуді жетілдіру.</p>	
--	--	--	---	--	--

Серуеннең оралу	<p>Серуеннең оралу кезіндегі ескертулер:</p> <ul style="list-style-type: none"> - участкіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; <p>Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру.</p> <p>Жендерін түріп, қолдарын сабындалап, суды жан-жаққа тәкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту.</p> <p>Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге махықтандыру.</p> <p>(мәдени-гигиеналық дағдылар)</p>				
Түскі ас	<p>Гигиеналық дағдылар</p> <p>Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру.</p> <p>Қолды дұрыс жуу, женінізді тұру, қолды жуған кезде суды еденге төгілмеуін өздігінен қадағалау, қолды сұлгімен құрғатып сұрту.</p> <p>Көркем сөз</p> <p>Алға жайып тұз-дәмін,</p>	<p>Гигиеналық дағдылар</p> <p>Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру.</p> <p>Гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруды, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды қадағалау.</p> <p>Көркем сөз</p> <p>Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық.</p>	<p>Гигиеналық дағдылар</p> <p>Мақсат-міндеттер: қолды ұқыпты жуу қабілетін нығайту.</p> <p>Қолды сабынмен мұқият жуу маңызды, денсаулыққа қажет екенін түсіндіру.</p> <p>Көркем сөз</p> <p>Тазалап жүр тісінді, Кішкене де ыңғайлы, Тіс щеткасын пайдалан.</p>	<p>Гигиеналық дағдылар</p> <p>Мақсат-міндеттер: балаларды өздігінен сұлгілерін тауып, бет пен қолды мұқият сұрту дағдысын жетілдіру.</p> <p>Көркем сөз</p> <p>Сұртіп болған соң сұлгіні орнына ілуліге қалыптастыру; жуар алдында, жендерің тұру, бетті жу, суды шашпау.</p>	<p>Гигиеналық дағдылар</p> <p>Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру.</p> <p>Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; наңды ұсатпау, ауызды</p>

	<p>Келтіреді үй сөнін. Ол халқымның ақ жаны, Жақсы дәстүр маржаны, Кеңпейіл де арайлы, Осы жерден тарайды. (мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)</p>	<p>Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық. (мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)</p>	<p>адам. (мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)</p>	<p>Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертен де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. (мәдени-гигиеналық дағдылар, көркем сөз)</p>	<p>жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі-жі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ сонында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрган мезгілде. (мәдени-гигиеналық</p>
--	--	---	--	---	--

					дағдылар, көркем сөз)
Күндізгі ұйқы	Балалардың ұйқысына қолайлы жағдай жасау.				
Бирте-бірте тұргызу, сауықтыру шаралары	Ұйқыдан кейін бірден төсекте жаттығу жасау; жатқан күйінде, төсектен тұрмай, көрпенің астында балалар жалпы дамыту жаттығуларының аз мөлшерін орындаиды; (гимнастика, 2-3 минут төсекте, балалардың ұйқыдан біртінде ояу күйіне өтуіне бағытталған. Оянған балалармен жүргізген дұрыс, қалғаны оянған кезде қосылады) Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүру. (дene шынықтыру)				
Бесін ас	Алдына қойған асқа назар аударту; дастарқан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				
Балалардың дербес әрекеті (баяу кимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарап және тағы басқа әрекеттер)	"Зообақça орналастыр" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларда антоним сөздері туралы түсінік қалыптастыру. Заттың көлеміне қарап, салыстырып талдау жасауға үйрету. Жабайы андар мен үй жануарлары, құстардың дене	"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сактауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу.	"Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: құбылыстар арасындағы себептік байланысты түсінуге үйрету; сөздерді дұрыс таңдауға жаттығу жасау. Міндеттері: балаларға сөйлем құрауға үйрету.	"Жапырағына қарай ажырат" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: бір белгі бойынша топтастыруға үйрету. Міндеттері: балаларды өсімдіктерді белгілі бойынша топтастыруға үйрету.	"Бұл қандай құс?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларды құстарға тән белгілері бойынша сипаттауға және оларды сипаттама арқылы тануға үйрету. Міндеттері: балаларды ақылды болуға үйрету. Зейінді, есте сактауды, сөйлеуді және логикалық

	бітіміне қарап зообаққа орналастыру, оларға қамқоршы болуға тәрбиелеу. Ойынға керекті құралдар: зообақ торлары, әр түрлі жануарлар, аңдар, құстар. Ойын барысы. Зообаққа әкелінген аңдар мен құстар, үй жануарларын торларға орналастыру қажет. Балалар пілді, түйені үлken торға, қоян, тиін т.б. кіші торға орналастыруы керек. Бала неліктен олай орналастырғанын, яғни піл үлken, қоян кіші сондықтан үлken торға пілді, қоянды кіші торға орналастырғанын айтып, ол туралы	Ойын барысы. Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады. Ойынға қатысушыларға бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру шарт. Ұшатын құс не зат айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, үшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы Ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұнқар ұшты! (Кол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты! (Кол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты! (Кол	логикалық ойлауды дамыту. Дидактикалық ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші сөйлемді баставы: «Мен жылды тон кидім, өйткені...», «Балалар бастиарына панама киді, өйткені...», «Далада жаңбыр жауып тұр, өйткені...». (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)	ойлауды дамыту. Табиғатқа деген күрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Педагог балалар тобын бірнеше кіші топтарға бөледі. Эрқайсысы ағаштардың жапырақтарына мұқият қарауды, содан кейін жердегі бірдей жапырақтарды табуды ұсынады. Педагог: «Келіндер, қай топ дұрыс жапырақтарды табатынын көрейік» дейді. Балалар іздеуді баставы. Әр топтың мүшелері тапсырманы орындалап, жапырақтары сәйкес ағаштың айналасына жиналады.	ойлауды дамыту. Құстарға деген күрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші құстың қимылдарын бейнелейтін немесе оларды сипаттайтын жүргізушін тағайындауды, басқа балалар болжап, табу керек. (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті) "Көпіршіктерді үрлеу" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер: балаларға үлken көніл-күй сыйлайды! Ең бастысы - шыдамды болу және балаларға сабын көпіршіктерін
--	---	--	---	--	---

	<p>білетін жұмбақ, жаңылтпаш, тақпактарын айтады. (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)</p> <p>"Қайда барсан – соны табасың" дидактикалық ойны.</p> <p>Мақсат-міндеттер: балаларды кеңістікті бағдарлауға баулу. Педагог белгілі заттарды (жемістер мен көгөністерді немесе ойыншықтарды, не құралдарды) ойнан алғанының түрлі жерлеріне салады. Бала педагог айтқан бағытты қолмен көрсетіп, сол бағыт бойынша жүріп, жасырылған</p>	<p>көтермейді) (қарым-қатынас іс-әрекеті, дене шынықтыру)</p> <p>Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық"</p> <p>Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.</p> <p>Ойын барысы: Жерді шенбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шенбердің сыртында-</p>	<p>құштарлықтарын дамыту, балалардың дene қимылдарын, бұлшық еттерін жетілдіру, ойын арқылы көnl-күйлерін көтеру. Балаларды салауатты өмір салтына тәрбиелеу. Ойынның барысы. Балалар (құстар) қанаттарын жайып, алаңның барлық жеріне ұшады. “Боран” деген белгі бойынша құстар ағаштарға тығылады. Тәрбиеші “Боран тынышталды” деген кезде ағаштардан түседі де ұша береді.</p> <p>(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)</p> <p>"Құстар мен мысық" қимыл-қозғалыс ойны.</p> <p>Мақсат-міндеттер: ептілікке, шапшаңдыққа, қызыға ойнауға баулу, ойнинг деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыру. Ойынның барысы. Балалар құстар болып ұшып жүреді. Бір бала мысық болады. Мысық үйікташ жатады. Құстар мысықтың жанына келеді.</p>	<p>ағаштың қасына жиналған немесе көп жапырақ жинаған топ жеңіске жетеді. (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)</p> <p>"Құстар мен мысық" қимыл-қозғалыс ойны.</p> <p>Мақсат-міндеттер: ептілікке, шапшаңдыққа, қызыға ойнауға баулу, ойнинг деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыру. Ойынның барысы. Балалар құстар болып ұшып жүреді. Бір бала мысық болады. Мысық үйікташ жатады. Құстар мысықтың жанына келеді.</p>	<p>үрлеуді үйрету. Көпіршіктерді үрлеу арқылы сәбілер өкпесін жаттықтырады. Сонымен қатар, бір қалыпта үрлеу оңай шаруа емес! Көпіршікті куу әсіресе көnlді болады. (дене шынықтыру)</p>
--	--	---	--	---	---

	<p>объектіні табу керек. Педагог нұсқауларды нақтылы және дұрыс беру керек: алға бес қадам, солға бұрылып екі қадам, онға тағы екі қадам. Күрделенуі: балалардың өздері топтастарына нұсқау беріп, жүргізуші бола алады.</p> <p>(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)</p>	<p>олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады. Торғайлар шенбердін ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шенберден шығуға асығады. Шенбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шенбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты тандайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық ақырын барыпторғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана</p>	<p>Мысық оянып құстарды қуады. (дene шынықтыру)</p>	
--	---	---	--	--

		қолын тигізеді. (дene шынықтыру)			
Балалармен жеке жұмыс	"Көрсету және атау" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: үй және қоныс аударатын құстарды танып, атауды үйрету. (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекет)	Кітап бұрышындағы жеке жұмыс. Мақсат-міндеттер: үй кітапқа деген құрмет сезімін тәрбиелеу. (қарым-қатынас іс-әрекеті)	"Суретшінің қателіктерін тап" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту және 10-ға дейін санауды бекіту. (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)	"Кім алғыр?" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: бөлшектерден бүтіндік жасау қабілетін дамыту. (танымдық іс-әрекет) Шығармашылық уақыты: "Қағаздан балапанды бұктеу арқылы құрастыру". Масқат-міндеттер: балалардың түрлі материалдардан (қағаздан) құрылыс жасуға деген құштарлығын жетілдіру. (шығармашылық іс-әрекет)	"Болады - болмайды" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: ойлау қабілеттерін дамыта отыра сөздік қорын молайту. (қарым-қатынас іс-әрекеті)
Серуенге дайындық	Педагог балалардың өзіндік іс-әрекеттерін қадағалап отыруы керек: олардың толық қауіпсіздігін қамтамасыз				

	<p>ету, нұсқаулықтарды мақсатына сәйкес қолдануға үйрету, серуендеу барысында балалардың іс-әрекетін үнемі бақылау.</p> <p>Серуендеуге дайындық топта да жүреді: терезеден қарап, бізді тосын сый күтіп тұрғанын немесе біреу күтіп тұрғанын айтуға болады (бұл алдын ала дайындалған ойыншық болуы мүмкін) және серуеннің сюжеті осы сэтте айналады.</p> <p>Балаларға киім-кешек бөлмесінде өзін-өзі ұсташа ережелерін, киіну ретін еске түсіріңіз, түсіндіріңіз, қажет болған жағдайда оларға көмектесіңіз.</p>				
Серуен	<p>Құстарды бақылау. (жалғасы) (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)</p> <p>Мақсат-міндеттер: біздің ауданда кездесетін құстар туралы түсініктерін кеңейту; құстарды сыртқы түрінен тану қабілетін, құстарды бақылауга деген құштарлығын дамыту.</p> <p>Әңгімелесу: жазда құстар көп болатынына назар аударыңыз, олар әр</p>	<p>Құстарды бақылау. (жалғасы) (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)</p> <p>Мақсат-міндеттер: құстарға деген сүйіспеншілік пен мейірімділікті, оларға көмектесуге сыртқы түрілуды тәрбиелеу;</p> <p>құстардың қоныс аудару себебін түсіндіру (қоныс аударатын,</p> <p>қытайтын, көшпелі); құстарды басқа жануарлардан ажыратада білуге</p>	<p>Құстарды бақылау. (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)</p> <p>Зерттеу: "Жазда құстар қалада не жейді?"</p> <p>Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту.</p> <p>Және оларды қоршаған ортаға бейімделуі туралы білімдерін кеңейту;</p> <p>құстарға деген сүйіспеншілік пен</p>	<p>Құстарды бақылау: "Орман құстары". (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)</p> <p>Мақсат-міндеттер: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту.</p> <p>Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу.</p> <p>Әңгімелесу.</p> <p>- Айналаға мұқият</p>	<p>Саябақтағы құстарды бақылау. (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)</p> <p>Мақсат-міндеттер: құстарды адамның достары ретінде қабылдай білу дағдыларына машиқтану.</p> <p>Аулаларында немесе жақын маңдағы саябақта құстарды бақылауды ұсыну.</p> <p>Құстар адамдарды көрсе - жасырынып қалатына немесе ұшып кететінін</p>

	<p>түрлі дауыста ән айтады, балапандар туралы алаңдайды. Жаздың басында құстардың сайрағанын естисіз, бірақ оларды көру киын: олар үяларында отырады немесе жасыл жапырақтарда қалықтайды. Олардың кішкентай балапандары бар, оларды тамақтандыру және жылдыту қажет. Құстардың қандай пайда әкелетінін айту, желеулер мен жұлдызқұрттардың не істеп жатқанын қадағалау, балалардың назарын қарлығаштар мен шымшықтың қаншалықты жылдам үшатынына,</p>	<p>үйрету; балаларды қауырсын құрылымымен және олардың құстар тіршілігіндегі маңызымен таныстыру. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш ұстаямыз керек және шу шығармау керек. Құстарға қарай жүгірге болмайды, олар тірі, ауырсынады. Серуен аяқталғаннан кейін балаларды өздерінің бақылаулары туралы</p>	<p>құрметке тәрбиелеу. Зерттеу барысы. - Құстар не жегенді үннатады? - Тамақты қайдан табады? - Құстар туралы не білетінімізді еске түсірейік? Тапсырма: құстарды бақылау. Білу керек: жазда құстар не жейді, қаладан қоректі қайдан табады. Тапсырма түсінікті ме? - Құстарды бақылау ережесін еске түсірейік. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш ұстаямыз керек және шу шығармау керек. Құстарға қарай жүгірге болмайды, олар тірі, ауырсынады. Серуен аяқталғаннан кейін балаларды өздерінің бақылаулары туралы</p>	<p>қарандар, қандай құстарды көресіндер? (балалардың жауаптары) - Ал құстар қай жерде көбірек өмір сүреді, қалада ма, орманда ма? - Орман құстарының қандай түрін білесіндер? - Жаз мезгілінде құстарды мазалайтын мәселе нede? - Барлық құстар жазда маңызды істермен айналысады. Олар балапандарын тамақтандырады. Таңертеңнен кешке дейін ересек құстар жәндіктерді аулайды, балапандарды тамақтандырады. Әр жұп құстың бір балапаны емес, бірнеше балапаны</p>	<p>бақылау. Құстардың адамның мекеніне жақын қоныстайтынана да көніл аудару. Құстардың жылдың әр мезгілінде тіршіліктерін салыстыру, зерттеу. Құстардың қауырсындарын қарастыру. Әңгімелесу: - Сіз жақын жерде тұратын құстар туралы нені көп білдіріз? Олар немен, қалай қоректенеді? Қайда ұшады және қайда ұя салғанды үннатады? Бұл сізді әуесқой зерттеуші етеді! Еңбек: алаңға, жолдарға су шашу. (еңбек іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: шланг пен су</p>
--	--	--	---	--	---

	<p>жәндіктерді аулайтындығына аудару маңызды. Қарлығаштардың ұясын көрсету, олардың ұға балапандарға тамақпен қаншалықты келетінін ескерт. Жазда құстар балапандарын жәндіктермен қоректендірініз, осылайша өсімдіктерді сақтауға көмектесініз.</p> <p>Көркем сөз Жыл құстары келді деп, Балдыргандар мәз болды. Қос қанатты желпілдеп, Көлге үйрек – қаз қонды.</p> <p>Дидактикалық ойын (А) және</p>	<p>әңгімелесуге шақыру. Ерекше және қызықты нәрсені байқаған балаларға алғыс айту.</p> <p>Еңбек: қоқысты алаңдан жинау. (енбек іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке, ұжымда жұмыс істеуге ұмтылуға тәрбиелеу.</p> <p>"Құстың қауырсыны кімге барады?" қимыл-қозгалыс ойыны.</p> <p>(дене шынықтыру)</p>	<p>жүгіруге болмайды, олардың демалуына немесе тамақтануына кедергі жасайсындар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады.</p> <p>Еңбек: алаңдан жинау. (енбек іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке, ұжымда жұмыс істеуге ұмтылуға тәрбиелеу.</p> <p>"Құстың қауырсыны кімге барады?" қимыл-қозгалыс ойыны.</p> <p>(дене шынықтыру)</p>	<p>бар, оларды тамақтандыру керек. Балапандар көп жейді және тез өседі. Тіпті бір ай өткен жок, бірақ балапандар өсті. Енді құстар балапандарды үшуға, өздеріне тамақ табуға, жауладынан жасырынуға жейді; көптеген құстар жазда жәндіктерді аулайды.</p> <p>Еңбек: алаңдан малтатастарды жинату. (енбек іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: шапшандыққа, ептілікке тәрбиелеу.</p> <p>Көркем сөз "Жапалақ" қимыл-қозгалыс ойыны.</p> <p>(дене шынықтыру)</p>	<p>күйғышты мұқият пайдалануға үрету. "Бұғы аулаушылар" қимыл-қозгалыс ойыны. (дене шынықтыру)</p> <p>Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту.</p> <p>Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар" алаңның</p>
--	--	---	---	--	---

	жаттығу (Б) А. «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші құстарды сипаттайды, балалар болжайды. Мақсат-міндеттер: сипаттамалық әңгіме, зейін, үйлесімді сөйлем құрастыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба білу қабілетін дамыту. Б. «Дауысын сал» — тәрбиеші құстарды атайды, балалар құстардың дауысын салады Мақсат-міндеттер: жеке дыбыстардың айтылуын бекіту. "Үкі" қимыл-қозгалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: шапшаңдыққа, шыдамдылыққа,	мақтаулы, Тазалықшымын төсөлген. Жұмбактар Бұдыр-бұдыр балшықты, Жинады да талшықты. Ұқсатып қамытқа, Ұй салды жабыққа. (Карлығаш) Ұзақ текстес құс, Шіркей жеп. Ауыл маңынан Ұзап кетпес құс. (Караторғай) Екі айыр құйрығы, Қияқ мұрт қанаты, Ұшқырлардың жүйрігі. (Карлығаш) "Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозгалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша	белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгірге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үlestіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн	айқай-шу құстарды қорқытады, олар үяларын тастап кетуі мүмкін. Сіндерге орманнан сиқырлы дыбыстарын тыңдай білу керек. - Құстардың ұяларын бұзбаныз! Неліктен? - құстардың жұмыртқалары мен балапандарына қол тисе, құстар басқа біреудің ісін сезеді және ұядан бас тартуы мүмкін. - Ормандағы құстарды алып кетуге болмайды! Неліктен? - Орманнан құстарды алып кету олардың өміріне қауіпті. Орман - олардың үйі. Олар өз тамақтарын өздері қалай табу керектігін ұмытып, тұтқында өлуі	бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен тұртіп, ұстап жатады. Ойынның сонында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Аз қимылды ойын: "Сүйк-ыстық". (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан
--	--	--	--	---	--

	<p>жылдамдыққа дағдыландыру. Ойын барысы. Барлық ойнышылар құстар, бір бала - үкі. "Күн" белгісі бойынша құстар аланда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. "Тұн" деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қымылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан "күн" белгісі беріледі, үкі ұясына тығылады, балалар – аланда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады.</p> <p>"Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-</p>	<p>ойнауға, шапшандыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын</p>	<p>шықты! Тышқандар мен шымшықтар аланда!" - деп, ойынның басталуын жариялад, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қымылдарды жасап жүреді.</p> <p>"Тұн батты! Шапалак аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек.</p> <p>Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңdap, ойын жалғасады.</p> <p>Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын</p>	<p>мүмкін. Орманда от жағуға болмайды! Неліктен? - Ағаш өте жақсы күйеді. Өрттен шықкан ұшқындар ағаштарға тиеді, бұқіл орман өртнеді, өсімдіктер, жануарлар, құстар және адамдар өледі Қорытынды. Құстар әртүрлі, көптеген құстар зиянды жәндіктерді жояды</p> <p>Еңбек: бақшаны суару. (енбек іс-әрекеті)</p> <p>Мақсат-міндеттер: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.</p> <p>"Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойны. (dene шынықтыру)</p> <p>Мақсат-міндеттер: тәрбиешінің</p>	<p>кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соынан еріп: сұық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Еркін ойындар.</p>
--	--	---	---	---	--

	<p>жаттығуы. (дene шынықтыру) Мақсат-міндеттер: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дene тепе-тендігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.</p>	<p>атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді.</p> <p>"Нысанага тигіз" қимылды жаттығуы. (дene шынықтыру) Мақсат-міндеттер: қапшықты нысанага көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін дамыту. Еркін ойындар.</p>	<p>жетілдіру мақсатында eki "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалактарға" ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек.</p> <p>Дидактикалық оыйн: "Құстарды сана".</p> <p>Мақсат-міндеттер: сан есімдерді зат есіммен үйлестіру жаттығулары. (bіr торғай, eki торғай және т.б.)</p> <p>Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы.</p> <p>Мақсат-міндеттер: dene тепе-тендігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Tuра жүріп,</p>	<p>бұйрықтарын тыңдай білуге үйрету, зейінді дамыту;</p> <p>шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу.</p> <p>Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды.</p> <p>Қалғандары "балапандар" болып ойынға қатысады.</p> <p>Олар "тауықтың" артына тізіліп (6-8 бала болып) тұрады.</p> <p>Ойын алаңының bіr шетінен қарақұстың "ұясы" сыйылады.</p> <p>Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында bіr-bіrінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың eң соңғысын ұстап</p>	
--	--	--	--	---	--

			<p>тақтайдың (бөрененің) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып тұру), содан соң жүруді жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа тұсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындары.</p>	<p>алуга ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұска алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. "Допты қақпага тұсіру" қимылды</p>	
--	--	--	--	--	--

				оыйн-жаттығуы. (дene шынықтыру) Мақсат-міндеттер: "қақпаға" допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	
Серуеннең оралу	Өз шкафын белгі бойынша тауып алуды, өз киімін өзі шешуді, өз қажеттері жайында айтуды үйрету. (мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)				
Кешкі ас	Тағамның атауын есте сақтау, тамақтану рәсімін жақсы ниетпен қабылдауға бейімдеу. "Кешкі асты таза ішуді, әдепті бала болуды үйренеміз". (мәдени-гигиеналық дағдылар)				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті,	Kітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттау; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (қарым-қатынас іс-әрекеті) Музыкалық аспаптармен ойындар. (музыка) Өнер бұрышында еркін тақырыптарға сурет салу, жапсыру, мүсіндеу, құрастыру. (шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу іс-әрекеті)				

кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер	<p>Логикалық ойындар, басқатырғыштар, санамақтар, домино ойындары. Пысықтау. (танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)</p> <p>Табиғат бұрышын зерттеу, салыстыру, танысу, пысықтау жұмыстары. (зерттеу іс-әрекеті, қарым-қатынас іс-әрекеті)</p>
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	<p>«Дәрүмендердің бала өміріндегі маңызы» тақырыбында кеңес беру.</p> <p>Ата-аналарға арналған кеңес: "Үйде қандай құсты ұстауға болады?"</p> <p>Ата-аналарға арналған кеңес: "Баланының байланыстырып сөйлеуіне ықпал ететін себептер".</p> <p>Ата-аналармен балалардың тазалығы туралы сөйлесу.</p> <p>Сұрақ-жауап: "Денсаулықты нығайту шаралары мен отбасылық дәстүрлер".</p>

Әдіскер:

А.А.Сулейменова